

Date: 23.11.2019

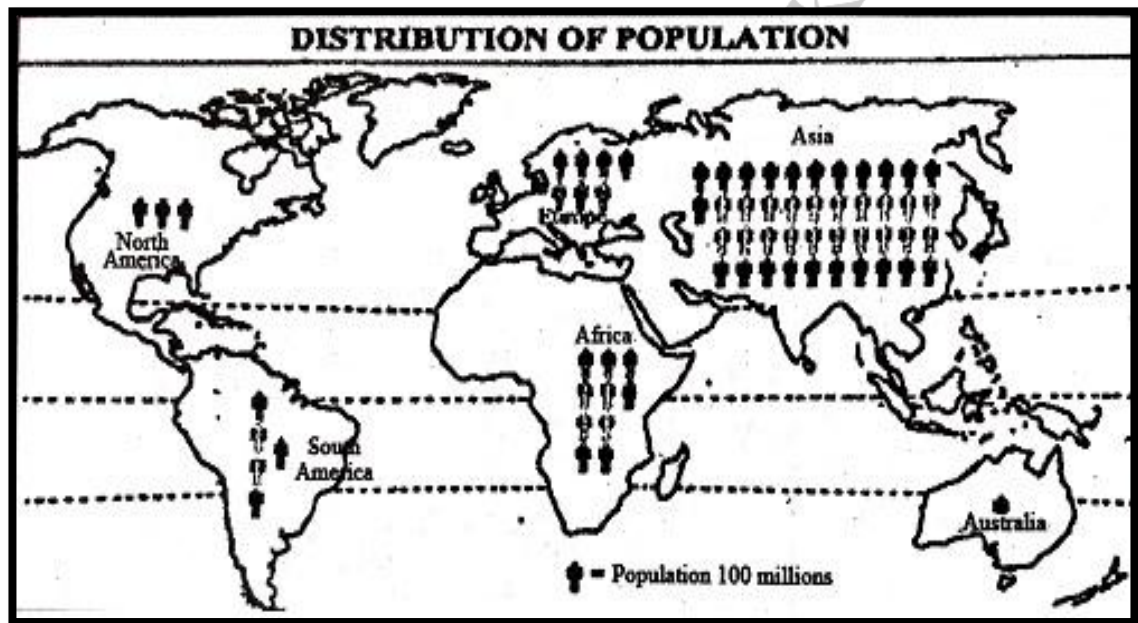
Time : (3 Hours)

Total Marks : 100

Please check whether you have got the right question paper

- N. B. (1) All questions are compulsory
 (2) Draw maps and diagrams wherever necessary
 (3) Figures to the right indicated full marks
 (4) Attach the maps to your answer book

Q.1) A) Study the following thematic map of the world and answer the questions (10)

- a) What is the theme of the map? (02)
- b) Which cartographic technique is used to represent the theme? (02)
- c) Name the two countries having highest population in Asia? (02)
- d) Compare the population of Europe and Africa? (02)
- e) What is the population of Australia and why? (02)
- B) Mark and name the following at the most appropriate location in the outline map of the world supplied to you. (Appendix-1) (10)
- a) Longest rivers flowing in Sahara desert. (01)
- b) The Great Australian Desert. (01)
- c) One most polluted city in India (01)
- d) One important mountain range on the west coast of North America (01)
- e) Atlantic ocean (01)
- f) South America continent (01)
- g) The sea separating Europe and Africa. (01)
- h) Tropic of Capricorn (01)
- i) One important coal field in India (01)
- j) One densely populated country in Asia (01)

- Q.2) Attempt **any two** questions from the following
- A) Describe how the Biotic components of environment influence the human activities? (10)
 - B) Briefly explain the structure and types of Eco-systems. (10)
 - C) Give an account of the Man-environment relationship (10)
- Q.3) Attempt **any two** questions from the following
- A) Explain in detail the main causes of Deforestation in the world (10)
 - B) Describe the types of resources with the help of suitable examples. (10)
 - C) Discuss in details the methods of conservation of water Resources. (10)
- Q.4) Attempt **any two** questions from the following
- A) Give an account of the National Population Policy of India in detail. (10)
 - B) Briefly Describe the Demographic Transition Model. (10)
 - C) Explain the causes of population explosion in India? (10)
- Q.5) Attempt **any two** questions from the following
- A) Explain the impact of urbanization on environment with reference to Mumbai. (10)
 - B) Define the term of migration. State the causes of migration? (10)
 - C) Define “Smart City”. Explain the characteristics of the smart city. (10)

(मराठी रुपांतर)

Date : 23.11.2019

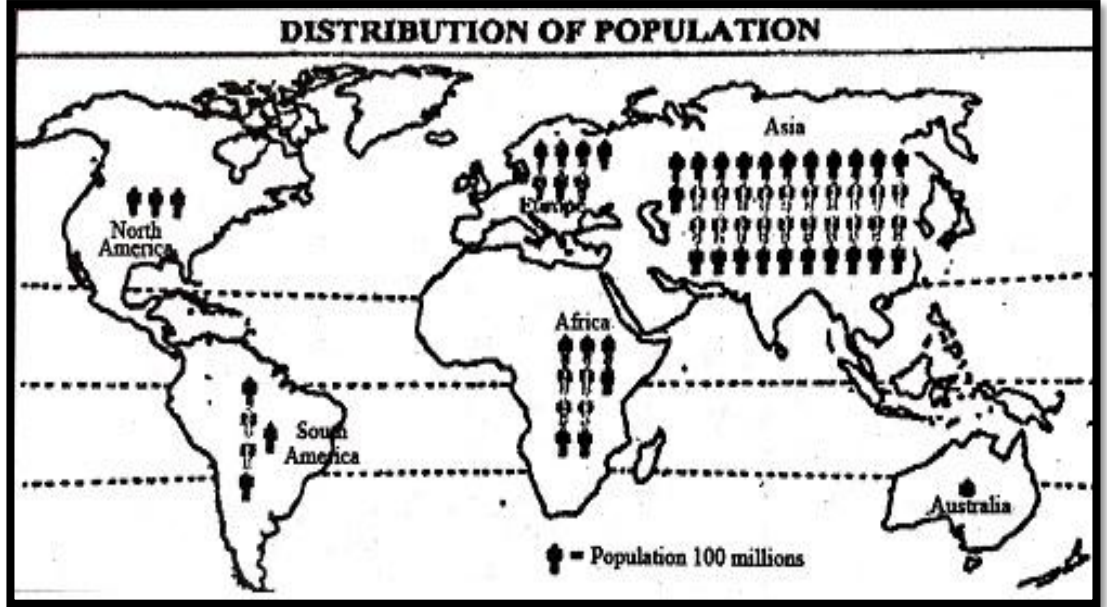
वेळ : (३ तास)

एकूण गुण : १००

तुम्हाला योग्य पेपर मिळाला आहे ना ते तपासा.

- सूचना (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य असून सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
(२) आवश्यक तिथे नकाशे आणि आकृत्या काढा.
(३) उजव्या बाजूकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
(४) नकाशा पुरवणी उत्तरपत्रिकेस जोडा.

प्र.१) अ) खाली दिलेल्या जगाच्या विषयवार नकाशाचा अभ्यास करा व प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (१०)

- १ नकाशात वापरलेले नकाशाशास्त्रीय तंत्र कोणते ते लिहा. (०२)
२ नकाशाचा विषय कोणता आहे. (०२)
३ आशिया खंडातील सर्वात जास्त लोकसंख्या असलेल्या दोन देशांची नावे लिहा. (०२)
४ युरोप आणि आफ्रिका खंडातील लोकसंख्येची तुलना करा. (०२)
५ ऑस्ट्रेलिया खंडाची लोकसंख्या किती? का? (०२)
- ब) तुम्हास पुरविलेल्या जगाच्या नकाशात खालील नामनिर्देश करून दाखवा. (परिशिष्ट-१) (१०)
१ सहारा वाळवंटातून वाहणारी सर्वात लांब नदी (०१)
२ ऑस्ट्रेलियातील वाळवंट (०१)

- ३ भारतातील एक जास्त प्रदूषित शहर (०१)
- ४ उत्तर अमेरिकेच्या पश्चिम किनाऱ्यावरील एक महत्वाची पर्वत रांग (०१)
- ५ अटलांटिक महासागर (०१)
- ६ दक्षिण अमेरिका खंड (०१)
- ७ युरोप व आफ्रिकेला वेगळा करणारा समुद्र (०१)
- ८ मकरवृत्त (०१)
- ९ भारतातील एक महाताचे दगडी कोळसा क्षेत्र (०१)
- १० आशियातील एक दाट लोकसंख्येचा देश (०१)
- प्र.२) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- (अ) मानवाच्या आर्थिक क्रियांवर पर्यावरणाचे जैविक घटक कसे परिणाम करतात ते स्पष्ट करा. (१०)
- (ब) परीसंस्थेची रचना व प्रकार थोडक्यात स्पष्ट करा. (१०)
- (क) मानव पर्यावरण संबंधाचा आढावा घ्या. (१०)
- प्र.३) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- (अ) जगातील जंगलतोडीची प्रमुख कारणे सविस्तर स्पष्ट करा. (१०)
- (ब) योग्य उदाहरणांच्या सहाय्याने संसाधनांच्या प्रकारांचे वर्णन करा. (१०)
- (क) जलसंपत्तीच्या संधारणाच्या पद्धतींची सविस्तर चर्चा करा. (१०)
- प्र.४) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- (अ) भारताच्या 'राष्ट्रीय लोकसंख्या धोरणाचा' विस्तृत आढावा घ्या. (१०)
- (ब) लोकसंख्या संक्रमण सिद्धांताचे थोडक्यात वर्णन करा. (१०)
- (क) भारतातील लोकसंख्या विस्फोटाची कारणे स्पष्ट करा. (१०)
- प्र.५) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.
- (अ) नागरीकरणाचे पर्यावरणावर होणारे परिणाम मुंबईच्या संदर्भासह स्पष्ट करा. (१०)
- (ब) स्थलांतराची व्याख्या सांगून स्थलांतराची कारणे विशद करा. (१०)
- (क) स्मार्ट सिटी म्हणजे काय? स्मार्ट सिटीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. (१०)

Exam. Seat No.

Q. 1 B) Appendix-1 (परिशिष्ट-१)

